

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Факультет соціології

Кафедра методології та методів соціологічних досліджень

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Фокус-групові інтерв'ю в соціологічному дослідженні
для студентів**

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень бакалавр
освітня програма «Соціологічне забезпечення управлінських процесів»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2025/2026
Семестр	5
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: доц. Вікторія БОЛОТОВА
ас. Євгенія Яворська

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2025

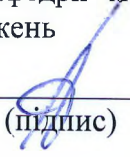
Розробник(и):

Оксана ОЛІЙНИК, к.с.н., доцент

Вікторія БОЛОТОВА к.с.н., доцент, доцент кафедри методології та методів соціологічних досліджень

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри методології та методів соціологічних досліджень

_____ Микола СИДОРОВ
(підпис)

Протокол № 15 від «27» серпня 2025 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол № 13 від «28» серпня 2025 року

Голова науково-методичної комісії _____ Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни – систематизація та розширення знань студентів про специфіку та пізнавальні можливості фокусованих групових інтерв'ю в соціології.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати методологічні та прикладні основи методів збору соціологічної інформації
2. Володіти навичками застосування якісної стратегії в соціологічних дослідженнях.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна «Фокус-групові інтерв'ю в соціологічному дослідженні» є дисципліною вільного вибору студентів у фаховій підготовці студентів за освітньою програмою «Соціальне забезпечення управлінських процесів» (Вибір з переліку. Перелік 6.) і розкриває теоретико-методологічні основи та пізнавальні можливості фокусованих групових інтерв'ю в соціологічних дослідженнях, навчає адекватно використовувати методи фокус-груп, аналізувати їхні результати, а також робити релевантні висновки.

4. Завдання (навчальні цілі):

- систематизувати наявні у студентів знання про різновиди інтерв'ю та доцільність застосування кожного з них для отримання соціологічної інформації;
- ознайомити студентів з пізнавальними можливостями фокус-групових інтерв'ю;
- ознайомити студентів з методичною специфікою проведення ФГІ;
- охарактеризувати надійність висновків, отриманих на основі фокус-груп.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність самостійно планувати, організовувати та проводити соціологічне дослідження (СК05)
- Здатність організовувати і проводити моніторинг та діагностику соціальних процесів, здійснювати процедуру соціологічного оцінювання (СК12)
- Здатність використовувати сучасні методи збору та аналізу соціальної інформації (СК15)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знання методологічних основ, пізнавальних можливостей, принципів застосування та процедури проведення методу ФГІ	Лекції, практичні, самостійна робота	Практичні заняття, підсумковий тест	10
1.2	Знання методик і технік проведення ФГІ	Лекції, практичні, самостійна робота	Практичні заняття, модерування під час навчальної ФГ	10
2.1	Володіння навичками модерування. Здійснювати аналіз даних фокусованих групових інтерв'ю	Лекції, практичні, самостійна робота	Участь у навчальній фокус-групі, аналіз отриманих даних ФГ, практичні завдання	20
2.2	Оцінювати надійність отриманих результатів	Лекція, практичне, самостійна робота	практичні завдання, обговорення, звіт за результатами навчальної фокус-групи	20
3.1	Демонструвати вміння організовувати та забезпечувати підтримку комунікації в процесі організації та проведення фокус-груп	Самостійна робота, практичні заняття	практичні завдання, участь у навчальній ФГ та її обговоренні	20
4.1	Вміти самостійно формулювати мету, ставити конкретні задачі, дослідження, розробляти інструментарій гайд ФГІ	Практичні, самостійна робота	практичні завдання, дизайн та гайд ФГД	20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	4.1
Програмні результати навчання (назва)						
Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів (ПРН10)		+	+			
Використовувати соціологічний інструментарій та методологічний арсенал соціології для аналізу управлінських процесів у сучасному суспільстві (ПРН 15)	+	+	+	+		+
Здійснювати процедуру аналітичного та прикладного соціологічного дослідження конкретних ситуацій та проблем (ПРН19)	+			+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

Семестрове оцінювання

1. виконання завдань під час практичного заняття (5 балів*10=50, мінімум 30); РН 1.1, РН 1.2, РН 2.2, РН 2.2, РН 3.1, РН 4.1
2. дизайн ФГД за темою максимум -10 балів, мінімум 6; РН 1.1, РН 1.2
3. гайд ФГІ максимум -10 балів, мінімум 6; РН 1.2, РН 2.1
4. участь у ФГ у ролі модератора/активне обговорення процедури максимум 10 балів, мінімум 6; РН 1.2, РН 2.1, РН 3.1
5. підсумковий звіт за результатами ФГІ максимум 20 балів, мінімум 12; РН 1.1, РН 2.1, РН 2.2, РН 3.1

- підсумкове оцінювання: залік

7.2 Організація оцінювання:

1. виконання завдань під час практичного заняття – РН 1.1, РН 1.2, РН 2.2, РН 2.2, РН 3.1, РН 4.1, впродовж семестру
2. дизайн ФГД за темою, РН 1.1, РН 1.2– після теми 3
3. гайд ФГІ , РН 1.2, РН 2.1– після теми 6
4. участь у ФГ у ролі модератора/активне обговорення процедури – РН 1.2, РН 2.1, РН 3.1, після теми 7
5. підсумковий звіт за результатами ФГІ, РН 1.1, РН 2.1, РН 2.2, РН 3.1– після теми 9

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8 Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні	Самостійна робота
1	Фокус-група як метод якісного дослідження	2	4	5
2	Дизайн фокус-групового дослідження	2	4	5
3	Модерація фокус-груп	2	4	5
4	Технічна організація фокус-груп	2	4	5
5	Онлайн фокус-групи	2	4	5
6	Аналіз даних фокус-груп	4	4	5
7	Етика у фокус-групових дослідженнях	2	2	5
8	Практичне застосування фокус-груп у соціологічному забезпеченні управлінських процесів	2	2	5
9	Сучасні тренди та перспективи розвитку методу	2	2	5
	<i>Підсумкова робота (звіт за результатами ФГП)</i>			25
	ВСЬОГО	20	30	70

Загальний обсяг -120 год., в тому числі:

Лекцій – 20 год.

Практичні заняття - 30 год.

Самостійна робота - 70 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна: (Базова)

1. Бебешко Г. С. Метод фокус-груп у соціологічних дослідженнях: навч. посібник. Київ: Інститут соціології НАН України, 2006. 108 с.
2. Бондар В. С. Методологічні особливості якісних методів. 2000. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/10020/Bondar_Metodolohichni_osoblyvosti_i_yakisnykh.pdf.
3. Борисова Ю. В. Фокусовані інтерв'ю / Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства / Ю. В. Борисова. – Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2014. – 155–157 с.
4. Квалітативні методи: фокус-групи. / Упоряд. О. Р. Безугла. - Київ: "Києво-Могилянська академія", 2017. - 56 с.
5. Крюк Л. М. Фокус-група: від теорії до практики. // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. - 2008. - № 3. - С. 149-165.
6. Мельник Г. В., Горбач О. В. Фокус-групи: теорія та практика: навч. посібник. Харків: Вид-во Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, 2010. 128 с.
7. Моргаєва Л. М. Фокус-групи: методика, ведення, аналіз. Навчальний посібник. - Київ: "Центр учбової літератури", 2019. - 184 с.
8. Шевьорін М. Ю. Організація і проведення фокус-груп: навч.-метод. посібник. Одеса: Астропринт, 2013. 112 с.
9. Якісні дослідження в соціологічних практиках: Навчальний посібник / За ред.. Н.Костенко, Л.Скокової. – К.: Інститут соціології НАНУ, 2009. – 400 с.
10. Яковлев А. О., Козлова О. В. Метод фокус-груп: стратегія, методика, ситуаційний аналіз: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 192 с.
11. Edmunds H. The focus group research handbook / Holly Edmunds. – Lincolnwood, Ill : NTC Business Books, 1999. – 276 с.

Додаткова:

1. Acocella I., Cataldi S. Using Focus Groups: Theory, Methodology, Practice. London: SAGE Publications Ltd, 2020. 216 p.
2. Bozkurt y. Face to face versus online focus group interviews: when, where, with whom, for what, which one?/ yasemin bozkurt // current debates in public relation & communication studiespublisher: ijopec publication. – 2018. URL: https://www.researchgate.net/publication/328466296_FACE_TO_FACE_VERSUS_ONLINE_FOCUS_GROUP_INTERVIEWS-_WHEN_WHERE_WITH_WHOM_FOR_WHAT_WHICH_ONE.
3. Cyr J. Focus Groups for the Social Science Researcher. Cambridge: Cambridge University Press, 2019. 142 p. (Methods for Social Inquiry).
4. Focus Group Discussion Analysis Process and AI Tools. Insight7. URL: <https://insight7.io/focus-group-discussion-analysis-process-and-ai-tools/>
5. Gundumogula M. Importance of Focus Groups in Qualitative Research/ Manju Gundumogula // International Journal of Humanities and Social Science (IJHSS), Center for Promoting Ideas (CPI),. – 2020. – 8 (11). – C. 299–302. URL: <http://www.internationaljournalcorner.com/index.php/theijhss/article/download/156442/108166>.
6. How to Transcribe a Focus Group: A Practical Guide. Krisp. URL: <https://krisp.ai/blog/how-to-transcribe-a-focus-group/>
7. Markham A. N. Ethics as Method—Method as Ethics: Shaping Research for Today's Society. Journal of Information Ethics. 2018. Vol. 27, No. 2. P. 37–55.
8. Merton R. K., Fiske M., Kendall P. L. The Focused Interview: A Manual of Problems and Procedures. 2nd ed. New York: The Free Press, 1990. 232 p.
9. Moore T. Online focus groups and qualitative research in the social sciences: their merits and limitations in a study of housing and youth / Tom Moore, Kim mckee, Pauline mcloughlin // The authorpeople, Place and Policy. – 2015. – 9/1, pp. – C. 17–28. URL: <https://extra.shu.ac.uk/ppp-online/wp-content/uploads/2015/04/online-focus-groups-qualitative-research.pdf>.
10. Morgan D. L. Focus Groups. In: Little T. D. (ed.). The Cambridge Handbook of Research Methods and Statistics for the Social and Behavioral Sciences. Vol. 2. Cambridge: Cambridge University Press, 2023. P. 187–208.
11. Murukulta N. A Guide to Conducting focus Groups/ Nandita Murukulta, Pallavi Puri. 2021. URL: https://www.researchgate.net/publication/354658118_A_Guide_to_Conducting_Online_Focus_Groups?Enrichid=rgreq-a6c4621c810d5b075bcb7b583f6342a4-XXX&enrichsource=y292zxjqywdlozm1ndy1odexodtbuzoxmdy5mdq4mdy2ndczotg0qde2mze4otizmj0ndy%3D&el=1_x_2&esc=publicationcoverpdf.
12. Notta: Focus Group Transcription. URL: <https://www.notta.ai/en/focus-group-transcription>
13. Schulze L. Conducting Online Focus Groups - Practical Advice for Information Systems Researchers [Електронний ресурс] / Laura Schulze // Proceedings of the 55th Hawaii International Conference on System Sciences. – 2022. URI: <https://hdl.handle.net/10125/79714>.
14. ScreenApp: Focus Group Transcription Tool. URL: <https://screenapp.io/transcription/focus-group>
15. The Impact of AI on Focus Group Transcription Services. My Transcription Place. URL: <https://mytranscriptionplace.com/blog/impact-of-ai-on-focus-group-transcription-services>
16. The Pros and Cons of Online Focus Groups// Provoke Insights. – 2020. URL: <https://provokeinsights.com/the-pros-and-cons-of-online-focus-groups/>.
17. Top 5 AI Tools for Focus Group Research in 2024. Insight7. URL: <https://insight7.io/top-5-ai-tools-for-focus-group-research/>

Додаткові ресурси:

1. Проект «Майдан: усна історія» на сайті <http://www.memory.gov.ua/page/maidan-usna-istoriya>
2. Проект «Усна історія незалежної України» на сайті <http://oralhistory.org.ua/>